IVAN KUJUNDŽIĆ

Vratimo se Gospodu

I v a n K u j u n d ž i ć

VRATIMO SE GOSPODU

IVAN KUJUNDŽIĆ

VRATIMO SE GOSPODU

IZDALA SUBOTIČKA MATICA
1946

BAČKA DUHOVNA OBLAST - SUBOTICA

Br. 292.

Nema zapreke

Pavao Bešlić, s. r.
cenzor

Neka se tiska

Lajčo Budanović, s. r
biskup

U Subotici, 9. ožujka 1946.

TISKARA „GLOBUS“ U SUBOTICI

46-283

Gospode, ti znaš, da sam spora jezika. Ustima mojim pristaju jedino riječi proroka Jeremije: „Aaa, Gospode Bože: evo ne znam govoriti". (Jer. 1. 6.)

A kada se odlučih ipak tiskati ove duhovne nagovore, koje rekoh tebi u čast tokom prošle godine u subotičkoj crkvi Svete Terezije, lebdila mi je pred očima slava tvoja i duhovna korist naroda moga.

Ispovijedam, da se nikada na ovo djelo ne bih odlučio, da nisu učestala nagovaranja suradnika mojih u vinogradu tvojemu i molbe vjernih slušatelja.

Ti si to čuo, Gospodine.

Gospode, ako ovim djelom doprinesem štogod slavi tvojoj u narodu mome hrvatskom, nagradi u prvom redu — molim te — one, koji nisu sustajali u nagovaranjima oko izdavanja ovih duhovnih nagovora.

Za sebe te pak, Gospodine, molim, da usta moja nikada ne prestanu naviještati slave tvoje.

U Subotici, 25. veljače 1946.

Ivan Kujundžić
svećenik.

ZAŠTO ZAPRAVO ŽIVIMO...

Koliko je otkrivenih glava bjelinom posutih u ovom hramu, gdje se Bog slavi! A koliko ih je još maramama pokrivenih!

A sve je to bilo crno ili plavo, sve je to nekad bilo mlado...

Odmiču dani, odmiču nedjelje, odmiču mjeseci pa i godine, a noge čovjekove — ko umorni konji — skreću na put, koji preko groblja vodi vječnoj domovini.

Nad našim glavama odbrzale su mnoge godine. Nad nekima 15, nad nekima 30, nad nekima 60 i više.

I jedva smo osjetili. Tek nam prijatelji doviknu: „Sretna Nova Godina!“ a nje već nema. Ostala joj samo uspomena.

Tako jedna, tako druga, tako treća i tako sve redom...

*

Mičemo se. Hranimo se. Dotjerujemo se i uživamo...

Mi živimo. Mi hoćemo da živimo. Mi se otimamo za životom.

Svi se otimamo bez razlike. I ludo se otimamo.

A zašto zapravo živimo? Zašto smo zapravo na svijetu? Tko na to misli?

Ti kršćanska dušo, misliš na to?

A ja se, vidiš, bojim, da će se i tebi, kad umreš,

moći postaviti spomenik, mramoran ili drven svejedno, na kojem će sedam riječi opisati sav tvoj život i rad ovdje na zemlji.

A tih sedam riječi glase ovako: „Rodio se, gojio se, kap ga udarila".

I to da bude tvoj životopis?! Pod tim riječima da ležiš ti?! Pod tim riječima da leži kršćanin!..

*

Pitajmo se zato na prvi dan nove godine zašto smo zapravo na svijetu?

Možda zato, da jedan drugome smetamo,
da jedan drugog davimo,
da jedan drugom otimamo zalogaj iz ustiju,
ili da se najzad svi složimo, da se i sa samim vrazima složimo, pa da navijestimo rat istome Bogu?

Katekizam nas uči: „Na svijetu smo zato, da Boga upoznamo..."

A Bog se na usta proroka Izaije tuži: „Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega. Samo narod moj ne poznaje mene, narod moj ne razumije". (Izaija 1. 3.)

Što si u svom životu učinio da upoznaš Boga?

Bježao si od njega, je li, kad si vidio, da ti se približuje!...

*

Najnoviji rat upoznao nas sa mnogim političarima, mnogim vojskovodjama i mnogim izumiteljima genijalnih sposobnosti.

One, koji su ovaj rat vodili i na koncu izvojevali pobjedu, svi bez razlike smatramo velikima. Pohlepno čitamo i slušamo sve, što se o njima govori. Milijuni sjede pokraj radio aparata, kada je najavljen govor, kojega od tih proslavljenih.

Kada koji od njih učini ili kaže nešto, o tome se govori i piše u novinstvu cijeloga svijeta, i to sa jedva shvatljivim oduševljenjem!

Što bi tek bilo, kakva bi se tek nepodnosiva buka razvila, da je kojem generalu ili političaru, ili pronalazaču uspjelo povratiti vid kojem unesrećenom vojniku?!

Kakva bi se nepodnosiva buka razvila, da je kojem vojskovodji uspjelo samo jednom vojniku povratiti izgubljene noge?!

Kakva bi se nepodnosiva buka razvila, da je koji vojskovodja oživljavao svoje poginule vojnike?!

Današnji nevjerni svijet proglasio bi ih polubožanstvima ili i nečim višim... makar i bogovima — prem mu je ta riječ mrska.

A kada Spasitelj govori slijepome: „Progledaj" ...ili hromome: „Ustani, uzmi postelju svoju i hodi" ..ili mrtvome mladiću iz Naima: „Mladiću, ustani, tebi govorim", i kada se riječ njegova ispunja, onda o tome svjetsko novinstvo šuti, onda o tome svjetski radio šuti, onda o tome i kršćani jedva što znaju,

onda svi zajedno ne vjeruju,

jer to su čudesa, koja viču, da je Krist Bog, a današnji čovjek, koji se bori za ravnopravnost, ne će nad sobom takvoga Boga! Jer kad bi ga priznao, morao bi iz temelja mijenjati svoj život.

Zato je bolje o njemu ništa ne znati. A to je nemoguće, ako ne ćeš zatvoriti i oči i uši.

*

Kršćanska dušo, ti ćeš na prvi dan nove godine odlučiti, da ćeš se od sada više zanimati za svog Boga i njegova djela.

VI STE SINOVI VIŠNJEGA

(Ps. 81. 6)

Budite sveti, kao što je svet Otac naš nebeski.

Zov Spasiteljev, kojega se mi tako jako plašimo. Uvijek mislimo, da su sveci neka neobična bića, druge naravi nego što je naša.

A ne. I oni su ljudi. Imaju iste sklonosti kao i mi. Žive u istim prilikama kao i mi, ali to su kršćani, koji shvaćaju sav smisao kršćanstva i svu veličinu kršćanskog imena.

Budimo pravi kršćani i bit ćemo na putu svetosti.

Veličina jednog kršćanina ne može se uporediti ničim ovdje na zemlji. Krštenje nas uvodi u obitelj Božiju i čini od nas sinove Božje, braću Isusa Krista, crkve Duha Svetoga, djecu svete Crkve, baštinike svetaca.

*

Sinovi Božji...

Stvorenjem nastale su izmedju Boga i nas uzane veze, ali tako reći samo izvanjske. U krštenju te veze dobijaju obilježje dubokog prijateljstva. Bog nas radja otajstvenim načinom na jedan novi život, na svoj vlastiti život. Nema sumnje, da to radjanje nikako ne sliči onome, kojim radja svoga Sina, Riječ Božiju. Bog nas čini dionicima svoje naravi i po tome nas oblikuje, čini sličnima svome jedinome

Sinu. On nas utjelovljuje u sveto čovještvo Kristovo i čini od nas žive udove Kristovog otajstvenog Tijela.

Mi smo po milosti ono, što je Isus Krist po naravi. Što je Isus po svojoj biti, mi to stičemo po posinjenju, ali isto tako zbiljski.

Ljudska posinjenja daju ime, naslove i prava, ali ne mijenjaju ništa u osobi posinjenoga.

Po nadnaravnom posinjenju, naprotiv, Bog ide do najdubljih dubina ljudskoga bitka. On razara u našoj duši istočni grijeh i pobožanstvenjuje nas.

A ovo rodbinstvo nije samo slikovito, nego stvarno. Ja vam velim, govori Spasitelj na usta psalmiste:

„Bogovi ste, vi ste svi sinovi Višnjega“ (Ps. 81. 6.).

„Onima koji su rodjeni od Boga, dao je moć da postanu djeca Božja“ (Iv. 1. 12.—13.).

*

Braća Kristova...

Rodjeni od Oca nebeskoga po krštenju mi smo mladja braća, ili kako kažu crkveni oci, mi smo Sinu rodjaci po Ocu, koji je Sina odvijeka rodio, i koji je s njime jedne naravi.

Daleko od toga da bi se Sin žalostio, što i mi zauzimamo mjesto u srcu njegova Oca i što dijelimo njegovu baštinu. On se radi toga raduje. On s nama postupa kao s braćom. Ljubi nas kao braću. On je sretan, kad vidi, da i mi dijelimo njegova prava i njegove povlastice. On nam daje svoju vlastitu slavu, svoje ime, svoje kreposti, svoje zasluge. On nas poistovjetuje sa sobom.

Izmedju njega i nas sve je zajedničko do te mjere, da nam apostol govori „kršteni u Kristu,

umrli sa Kristom, pokopani u Kristu, uskrsnuli sa Kristom" (Rimlj. 6, 3.-4.).

Zato nas crkveni naučitelji nazivaju: odabranicima Gospodinovim, svjedocima Božijim, pomazanicima Svevišnjega...

*

Crkve Duha Svetoga...

Kao što su Sin i Duh Sveti nedjeljivi od Oca, tako Bog hoće, da na neki način bude nedjeljiv od nas. Stoga hoće, da stanuje u nama. Od naše duše i našega tijela pravi sebi stan, crkvu, svetište.

Duh Sveti je u nama kao u svojem posjedu. On osvaja sve naše sposobnosti. On živi u nama. On moli u nama. On radi u nama i po nama.

Još bolje:

mi živimo, mi molimo, mi radimo, mi trpimo u njemu i po njemu. On daje našim željama, našim osjećajima, našim nakanama, našim djelima postalim od jednoga nadnaravnog početka, a koja su u skladu sa njegovom voljom, nešto od zasluga Čovjeka — Boga.

*

Djeca Crkve...

Isus je od Crkve učinio svoju zaručnicu. On joj je na križu podijelio neiscrpivu plodnost.

Nitko se ne radja na život božanski nego samo po njoj. Ona nas radja Kristu, svome nebeskom zaručniku. Ona je majka sviju. Svi smo njezina djeca.

A kao takovi mi smo predmet njezine ljubavi, njezine brige, njezinog požrtvovanja.

Mi imamo prava na sva dobra, koja ona posjeduje: na molitve, na dobra djela, zasluge, trpljenja. I svaki od nas prima onoliko koliko mu treba, baš

kao što i svaki dio tijela dobija iz srca onoliko krvi koliko mu treba.

*

Sugradjani svetih...

Poradi toga istoga rodbinstva sa Bogom, sa Isusom Kristom, sa Crkvom mi smo dionici sve slave, koju su stekli oni, koji bijahu po Crkvi naša braća u vjeri.

„Mi smo potomstvo svetih" — govoraše Tobija svome sinu (Tob. 2. 18.).

Svaki kršćanin, ma koliko niskog roda bio, može postati dionikom neuporedive baštine zasluga Isusovih, krvi mučenika, smjelosti apostola, časti djevica i trapljenja pokornika.

Odlikovanje jednoga sina obitelji proslavlja svu obitelj. U Crkvi kreposti svetaca bacaju svoj sjaj na sve, koji Crkvu sačinjavaju.

*

Eto, šta sve slijedi iz našega krštenja. Nije čudo, da je već sveti Augustin uskliknuo: „Kršćanine, spoznaj svoje dostojanstvo!"

A sveti Petar pisa prvim kršćanima: „Vi ste sveti rod, odabrana obitelj, kraljevsko svećeništvo..." (1. Petr. 2. 9.).

To su kršćani!
Ne kako pjeva pjesnik „porod vuka i arslana".
Djeca smo Božja.
Braća smo Isusova.
Hramovi smo Duha Svetoga.
Sugradjani smo svetih.
Djeca smo svete Crkve.
Gore glave!

BOG GLEDA NA VAS...

Uzvišeno je dostojanstvo kršćanina. No to dostojanstvo donosi sa sobom i obaveze. I to brojne.

Prva je sveti ponos, a druga je život dostojan našega krštenja.

Pretstavimo si sve veličine. Nagomilajmo svu slavu, što je možemo zamisliti, uvijek će ostati istinita riječ branitelja vjere Tertulijana: „Nemo major nisi Christianus — nitko nije veći od kršćanina!"

Istina je, mnogi su tada bili umjetnici, učenjaci, govornici, vojskovodje, političari, a kada je veliki branitelj vjere izrekao te riječi, kršćani su tada još bili smatrani smećem svijeta i izrodom čovječanstva.

Pa ipak on svečano izjavljuje, da nitko nije veći od kršćanina, jer kršćanin ne samo da je krštenjem dignut do jedne visine nedohvatne svakom ljudskom nastojanju, kršćanin je po općinstvu svetih baštinik sve slave cjelokupnog kršćanstva: slave Isusove, slave apostola, slave mučenika, slave svih svetih.

To je sve naše. To je naša očevina, to naša baština.

Ako je francuski vojskovodja Napoleon, kada je ratovao u Egiptu, mogao reći svojim vojnicima: „Znajte, da sa vrh ovih piramida gleda na vas četrdeset stoljeća" — mi sjećajući se kršćanskog imena imademo pred sobom sve veličine prošlosti i samoga Čovjeka Boga Isusa Krista.

Ako se tko ponosi kakvim god rodoslovljem ili pripadnošću kojem narodu ili stranci, mi možemo

reći, a to je kud i kamo više, da smo potomci svetih i sinovi Svevišnjega!

Tko se može podičiti takvim rodoslovljem?

Budimo na to ponosni kao mučenici. Kakvim su se samo svetim ponosom izdavali za kršćane, kada im je prijetio prezir i mučenja!

„Kako ti je ime?“ — pitao je rimski prefekt djevicu Ceciliju.

„Ljudi me zovu Cecilijom, ali moje najljepše ime je kršćanka“ — odgovorila je smjela djevojka.

A kad je namjesnik rimski na ostrvu Sirakuzi korio djevicu Agatu govoreći:

„Ne stidiš se ti, koja si plemenita roda, živjeti poniznim i prezrenim životom kršćana“,

smjela djevojka smjelo odgovara:

„Poniznost i prezrenost kršćana mnogo je sjajnija od bogatstva i raskošja vladara“.

Kada su pak u Lyonu izveli pred sudište ropkinju svetu Blandinu, svečano i sa ponosom izjavljuje ona:

„Ja sam kršćanka“.

*

Druga obaveza, koju nam nameće naš kršćanski ponos jest: živjeti dostojno našega krštenja.

Na jednoj staroj kući u Francuskoj stoji pisano: „Imena odgovaraju stvarima, koje označuju“, a kao primjena nalazi se grb, na kojem je opet napisano: „Bit ću ponizan kao golub, a svoje vladanje udesit ću prema svojem imenu“.

Život kršćanina mora biti suglasje izmedju vjerovanja i čina, vjerovanja i života. A to znači, da na neki način moramo živjeti odijeljeno od svijeta i biti

u društvu s Bogom. Ako ne budemo tako živjeli, svalit će se na nas riječi osude, koje je Spasitelj izrekao protiv farizeja:

„Govore, a ne čine. Djela njihova opovrgavaju njihove riječi". (Mt. 23. 3.)

Ima nedosljednih kršćana, čija se djela ne slažu sa Evandjeljem. Oni inače hvale evandjeosko ćudoredje, ali ondje, gdje im ne godi, otvoreno ga krše. Oni se nazivaju katolicima, ali zato ipak mirno krše crkvene zakone, svojevoljno sumnjaju o vjerskim istinama. Zgražaju se nad javnim pokvarenjacima, ali im zato otvaraju svoje kuće. Govore o velikom otpadu od Boga i vjere i tuže se, ali se ne brinu, da im djeca budu poučena u vjeri. Prepuštaju ih same sebi, ili ulici ili slučajnom prolazniku.

Ne budimo kršćani, za koje prorok reče, da se bore na dva polja: na polju učenika Kristovih i na polju učenika ovoga svijeta. Sveti Pavao volio je ponavljati prvim kršćanima, da moraju živjeti na neki način dostojno Boga, onoga Boga od koga su potekli.

Takav neka bude naš život! Ponosni na svog Oca nebeskog učinimo, da i On bude ponosan na nas pred andjelima svojim i svojim svecima.

Častimo ga svojim doista kršćanskim životom, da nas i On jednog dana počasti puštajući nas u kraljevstvo nebesko.

VI STE ROD ODABRANI

(1. Petr. 2. 9.)

Mnogo smo već puta slušali o veličini kršćanina. Kršćanin je nešto vrlo veliko. On je vrlo uzdignut i vrlo počašćen.

Vjerojatno nam je poznata riječ: čast — teret.

Svaka čast povlači za sobom neke terete. I što je čast veća, i tereti su tim veći, koji na nas navaljuju.

Kako dakle da se na neuporedivu čast da smo djeca Božja ne nadovežu i najteže i najsvetije obaveze?! Bog nam ništa ne daje, a da za to ne traži obračun i da za to ne traži ništa za uzvrat.

Pa što, dakle, traži Bog od nas?

U prvom redu traži, da budemo doista djeca njegova, da budemo doista kršćani. To je volja Božja, i to je danas potrebnije nego ikada.

Kaže se, da plemenitost, gospodstvo, čovjeka najviše obvezuje na neka djela. Ako je to istina, onda je još više istina, da krštenje obvezuje čovjeka više od ičega!

Krštenje traži od kršćanina, da se drži na onim visinama, kamo ga je postavio Gospodin, kada ga je uzeo za svoga posinka, i da se dobro čuva, kako se sa tih visina ne bi srozao živeći životom kršćanina nedostojnim.

To je volja Božja.

Otvorimo sada poslanice svetih apostola, što ih pisahu prvim kršćanima. Što čitamo u njima?

„Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski“ (Mt. 5. 48.).

„Dao sam vam primjer, da činite, kao što sam i ja činio“. (Iv. 13. 15.)

To su riječi Učiteljeve.

Učenik pak govori:

„Obucite se u Gospodina Isusa Krista i tijelu ne ugadjajte“. (Rim. 13. 14.)

Tražite prvo kraljevstvo nebesko. Tražite stvari nebeske. Rastite u mudrosti, ojačajte u kreposti. Stupajte kao sinovi svijetla... kao što dolikuje sinovima Božjim. Onaj, koji hoće ostati u Kristu Isusu, mora hoditi u onome, u čemu je i On hodio. Ako smo ljubljena djeca Božja, budimo njegovi vjerni sljedbenici i nasljedovatelji. Vi kršćani, vi ste rod odabrani, obitelj sveta, koja ima da navijesti vrline Onoga, koji vas je pozvao iz tame. Volja Božja je posvećenje vaše.

Slušaju li uši tvoje riječi ove? Te su riječi apostoli upravili svima kršćanima bez razlike.

Sveti Grgur Niški kaže, da kršćanin biti znači prisvojiti božansku narav, čiji smo mi dionici. Biljeg krštenja je biljeg samog Isusa Krista, kao što On sam jest biljeg Božji.

Kršćanin je, dakle, kršćanin samo onda, ako istovremeno teži za svim krepostima, da liči na Krista Gospoda i po njemu da liči na Oca nebeskoga.

Uostalom niko ne može strogo zadovoljiti zapovijedima Evandjelja, ako iz svih sila ne teži **za savršenošću.**

Ne može biti gore zablude nego kad kršćanin misli, da on nije dužan težiti za savršenošću i da nije dužan gajiti želju da stalno napreduje u sličnosti Bogu. Svako djelovanje milosti u nama ima za cilj, a mora imati i taj učinak, da naš život što više učini sličnim sa idealom, kojega sveti Pavao naziva „izgradnja Krista".

Zajednica s Kristom dovodi kršćanina dotle, da su mu i interesi jednaki s Kristovim interesima, a ti su interesi protivni interesima svijeta i zato traže od nas stalnu budnost i borbenost proti navalama svijeta.

Život kršćanina nije samo život osjetila, niti samo život razuma, nego je to život vjere. „Pravednik živi od vjere" (Rim. 1. 17.), kaže apostol. Sastavni dio njegovog života je milost, uzor njegovog života je Isus Krist, a cilj vječnost.

Kako bi bila strašna nesreća, kad bi kršćani, zaboravivši svoje visoko kršćansko dostojanstvo, imali samo zemaljske težnje, kad bismo se životom izjednačili sa onima, koji nisu kršćani, ili kad bismo bili još gori od njh!

Teške li uvrede nazivati Boga svojim Ocem, a da mu ni po čemu nismo slični, ili smo natovareni grijesima, koji su osporavanje Božjih savršenstava!

Netko je rekao: „Nema više kršćana, ima samo krštenih ljudi".

Premda je to pretjerano, treba priznati, da su mnogi kršteni ljudi nepotpuni i tek započeti kršćani. Oni vjeruju, ali slabo. Nadaju se i ne nadaju. Ljube, ali u ljubavi prema Bogu škrtare. Srce im je podijeljeno: jedna petina Bogu, a četiri zemaljskim stvarima ili još i gore. Čuvaju se teških grijeha, ali male gomilaju na hrpe velike kao brda. Njihova

težnja za Bogom nije nikakva. Nadnaravno ne igra u njihovu životu nikakvu ulogu.

Oni plivaju u zemaljštini.

. . . .

Je li da te takvi kršćani ne oduševljavaju?

Ni mene.

Ni dragoga Boga.

. . . .

A ako si i ti takav?

VJERUJEŠ LI OVO

Volja je Božja, da budemo pravi kršćani. To je i velika potreba današnjeg vremena.

Tu dolazi nova obaveza: da vjerujemo.

U francuskom gradu Neveru na jednoj kneževskoj palači stoji pisano ovo: „Ex ungue leonem; aut Caesar aut nihil; nec devior nec retrogradior“.

Mi bismo to rekli našim lijepim hrvatskim jezikom: „Po pandžama se poznaje lav. Cezar ili ništa. Niti ću se ukloniti niti ću se pokloniti“.

Ovu devizu treba primijeniti na kršćanina. Njega se mora prepoznati po njegovoj vjeri i po njegovu vladanju. On se nema prava uklanjati niti uzmicati.

U vjeri i u krepostima on — kršćanin — mora biti kao knez ili će se izroditi u ništa.

Nije dosta o vjeri imati samo jedno neodredjeno znanje.

Nije dosta imati vjeru, koja koleba pred svakim vjetrićem nazovi znanosti.

Nije dosta samo površno vjerovanje.

Mi moramo imati čvrsta načela, vjeru čvrsto ukorijenjenu u duši, kao što su granitne stijene ukorijenjene u planini.

Pogledajmo samo našu crkvu, kako je široka i visoka! A što je viša, to joj i temelji moraju biti čvršći.

A što da kažemo onda o vjeri, koja je temelj nadnaravnog života naših duša?

„Vjeruješ li ovo?“ — pitao je naš Spasitelj one, kojima je govorio, prije nego li je učinio kakvo čudo. Vjerovanje je neoprostivi uvjet da tvori čudesa. Tako je bilo uvijek. I od sada će vjerovanje biti prvi uvjet pravog kršćanskog života.

Jedina je vjera ribare učinila apostolima: Vidimus et testamur — vidjesmo i svjedočimo. Non possumus non loqui... — ne možemo ne govoriti..

Pa što je konačno vjera ili uvjerenje?

Shvatanje istine, nepokolebiva privrženost srca, toj istini, isključenje svake sumnje, svakog kolebanja.

Jesmo li mi uvjereni kršćani?

Vjerujemo li Evandjelju? Vjerujemo li mu dosta?

Vjerujemo li, da je Sveto Pismo riječ Božja? Vjerujemo li to dosta ozbiljno?

Vjerujemo li, da Crkva sveta nastavlja djelo Isusovo? Vjerujemo li to dosta ozbiljno!

Vjera je ili cijela ili je nema. Ne možemo birati, šta ćemo vjerovati, a šta opet ne. Ono je pravi vjernik, koji vjeruje sve, što sveta Crkva uči, a ne probira izmedju svega nauka tek ono, što njemu godi.

Pravi način, da dodjemo do vjerskoga uvjerenja jest proučavanje vjere. Mi svoju vjeru moramo proučavati, ali ne zato da bismo našli razlog i opravdanje svojemu nevjerovanju, nego naprotiv da bismo svoju vjeru opravdali.

Vjera je stvar razuma, dakle našeg shvaćanja i proučavanja. Nije potpuno ispunio svoj zadatak onaj,

koji je u mladosti naučio svoj katekizam. Vjeru treba znati razložiti, opravdati i obraniti od napadaja krive znanosti i od smicalica bezbožnika.

Treba znati za nju iznijeti i dokaze i riješiti poteškoće. Obično se vjera napada pred vjernicima, a ne pred svećenicima.

Dakle i vjernici moraju biti potkovani, da svoju vjeru mogu braniti.

ZAŠTO MI NE VJERUJETE...

(Iv. 5. 43.)

„Glasno ću javljati slavu Gospodnju: čast dajte Bogu našemu!“ (V. Mojsijeva 32. 3.). Čast Bogu našemu!

„Ah, da razdereš nebo i sidješ dolje, da bi zadrhtale gore pred tobom, — kao što oganj upali granje, i oganj učini da uzavre voda —, da se oglasi ime tvoje protivnicima tvojim, da bi pred tobom zadrhtali narodi, dok činiš strahovita djela, kojih nijesmo nikada očekivali! O da sidješ dolje, da bi zadrhtale gore pred tobom!“ (Izaija 64. 1.—2.)

Da sidješ...

Da sidješ, „vidio bi strahotu u kući Izraelovoj. Ovdje narod tvoj čini idolopoklonstvo. Izrael se skvrni“ (Ozeja, 6. 10.).

Starješine okrenuše ledja pravome Bogu, u rukama drže kadionice pune tamjana i kade sami sebi (Ezekijel, 8. 5.—18.), žene vračaju i pitaju vračare, a djeca mjesto golgotske žrtve gledaju nedjeljom kino pretstave!

I kao da čujem tvoj glas, o Bože, na usta proroka Jeremije: „Je li koji narod promijenio bogove svoje, ako i nijesu bogovi! A moj je narod predao slavnoga Boga svojega za idole nemoćne...“ (Jer. 2. 1—13.)

A moj je narod prodao slavnoga Boga svojega za šaku ječma!...

„Začudi se tome, nebo, i zgrozi se i zaprepasti! Jest, dvostruk je grijeh počinio moj narod: ostavili su mene, izvor žive vode, da kopaju sebi čatrnje, raspucane bunare, što ne drže vode“ (Jer. 2. 11—13.).

Ovako veli Gospod: „Što nepravedno nadjoše na meni oci vaši, te otstupiše od mene i pristadoše za idolima nemoćnim i sami postadoše ništavi?“ (Jer. 2. 5.).

*

Oprosti, Gospodine...

Oprosti! Ispovijedamo s Mojsijem: „Svi su putevi tvoji pravica. Ti si vjeran, bez krivnje, pravedan i istinit“ (V. Mojs. 32. 3.—4.).

Oprosti! Ponavljamo sa psalmistom: „Dobar si, Gospode, ti si branik moj, bez mane“ (Ps. 92. 16.).

Oprosti! Zgražamo se sa svetim Pavlom: „Zar je nepravda u Boga? Bože sačuvaj!“ (Rim. 9. 14.)

Gospode...

Mi danas slušamo prijekor tvoj iz usta pravednoga Joba: „Tko bi smio reći Bogu: nijesi činio pravo!“ (Job, 36. 23.)

Mi danas slušamo prijekor iz usta tvojih, Isuse: „Zmijska legla! Tko će me od vas prekoriti za kakav grijeh?“ (Iv. 8. 46.)

„Mnoga vam dobra djela pokazah od Oca svojega. Za koje me od ovih djela kamenujete?“ (Iv. 10. 32.)

„Ako vam govorim istinu, zašto mi ne vjerujete?

Ja dodjoh u ime Oca svojega, ali me vi ne primate. A ako li drugi dodje u ime svoje, njega primate i njemu vjerujete!“ (Iv. 5. 43.)

„Ne vjerujete mi, jer ja istinu govorim“ (Iv. 8. 45.), a vama, o ljudi, imponira laž!

Tražite karakteristiku?

„Ja imam svjedočanstvo veće od Ivana: djela, koja mi dade Otac da ih izvršim, ta djela, koja ja činim, svjedoče za mene, da me posla Otac. Tako Otac, koji me posla, sam posvjedoči za mene" (Iv. 5. 36—37.), a svjedočanstvo je njegovo istinito.

. . . .

Postidjeni prigibamo glave, da nas po tvrdome vratu ošine gromka riječ proroka Ilije:

O ljudi, o braćo, o krštena braćo, „kako ćete još dugo hramati na obje strane? Ako je Gospod pravi Bog, onda držite uz njega!" (III. Kralj. 18. 21.)

. . . .

Ustanite... Ustanite, zove nas prorok Ozej.

„Ustanite, vratimo se Gospodu..." (Ozej, 6. 1.), jer teška je kletva, koju izreče sveti Pavao:

„Ako ko ne ljubi Gospodina Isusa, neka je proklet". (I. Kor. 2. 2.)

NEKA TI BUDE KAKO SI VJEROVAO...

(Mt. 8. 13.)

Moj Isuse, dolazim danas eto, da poput svetog Ivana, ljubimca tvoga, prislonim glavu na grudi tvoje i da ti kažem...

Mnogo ti imam reći.

Hoću li se svega i sjetiti?

Hoću li se znati jasno izraziti?

Hoću li imati smjelosti i snage sve reći?...

Isuse, teško mi je... Preplavile su tužbalice puka tvoga srce svećeničko. Ulicama i njivama podigao se plač i jadikovanje, kao drvo iščupano je nadanje naše i ja sa suzama pitam: „Gospodine, komu ćemo ići? U tebe su riječi života vječnoga“ (Iv. 6. 68.).

Opkoljen beznadjem ja se sjećam, o Isuse, da si ti rekao: „Dodjite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti“. (Mt. 11. 28.)

Ohrabren riječima ovim nečista otvaram usta svoja, a ti, Gospodine, „daj da bude uho tvoje prignuto k molitvi sluge tvojega i k tužbama sluga tvojih, koji su voljni bojati se imena tvojega“ (2. Ezdr. 1. 11.).

✵

Isuse, ti sve znaš, a ja opet pitam: Vidiš li, da se srca tvojih vjernih prelijevaju strahom pred sutrašnjicom i da drhću sve kosti njihove?

Gospodine,... boje se...

Boje se... Gospode... za svoju vjeru, da će im je oteti...

Boje se za svoju muku... da će im propasti...

Boje se za narod, za svoje potomstvo, da će izginuti, da će im djeca ostati siročići, a majke njihove udove bez zaštite.

Boje se i ne mogu da se utješe, jer srca njihova od zemlje satkana mukom se uzdižu k nebu i nebeskim željama. Srca su njihova daleko od tebe. Oni te često samo ustima hvale. Ne poznaju nakana i puteva tvojih pa govore: „Ako je Gospodin s nama, zašto sve ovo?“ (Sudačka 6. 13.)

Zašto nam ništa ne polazi za rukom?

Zašto Gospodin razbija planove naše?

Zašto ne hita da nam pomogne?

Zašto?...

Nije li psalmista rekao: „Kad bi me odbacili otac i mati, primio bi me Gospod“ (Ps. 26. 10.)?

Pa ipak su danas mnogi odbačeni i na kraju svakog nadanja. Njihova beznadnost tišti i mene, svećenika tvoga, pa ih tješim, da im ni vlas s glave ne pada bez znanja Oca našega, koji je na nebesima. On, koji se brine za vrabce i poljske ljiljane, ne zaboravlja ni ljude, koje je Sin njegov svojom krvlju otkupio.

Isuse, njima je ovo tvrd govor. Otkreću glave i odilaze...

Hoće li se vratiti?...

Znaš, Isuse, za te bi prorok tvoj Izaija rekao, „da je to narod uporan, sinovi lažljivi, sinovi, koji ne će da slušaju naputak Gospodnji... Prorocima govore: Nemojte nam prorokovati istine! Kazujte nam slatke riječi! Prorokujte prijevare! Skrenite s pravoga puta!... Pustite nas u miru s tim Bogom vašim!“ (Iz. 30. 9—11.)

I bjesne na te, Isuse. A ja znam, sluga tvoj, da nas zato „hraniš kruhom tjeskobe i pojiš vodom nevolje" (Iz. 30. 20.),

ja znam, da je „obijest naša došla do ušiju tvojih, pa nam zato stavljaš brnjicu svoju na nozdrve naše..." (Iz. 37. 29.).

Zato, sluga tvoj, Isuse, molim: „Gospodine, umnoži nam vjeru", jer mi je vrlo dobro poznato, da oni, „koji se uzdaju u Gospoda crpe novu snagu, krila im rastu kao orlovima, trče i ne umaraju se, hode i ne malakšu" (Iz. 40. 31.).

„U miru i uzdanju snaga je naša" (Iz. 30. 15.).

*

„Gospode, budi nam milostiv. Ufamo se u tebe. Budi mišica naša svako jutro, pomoć naša u nevoljno vrijeme" (Iz. 33. 2.).

„Zato ojačite klonule ruke i utvrdite iznemogla koljena! Recite onima, koji su duhom klonuli: „Budite jaki! Ne bojte se! Evo Bog vaš!..." (Iz. 35. 3-4.)

*

Isuse, a što da kažem onima, koji će slabo ili nikako vjerovati riječi tvojoj?

Reci im, što rekoh ja satniku: „Idi, neka ti bude, kako si vjerovao!" (Mt. 8. 13.)

DRŽITE SE DOBRO, PRIJATELJI...

Uvijek je trebalo Evandjelje ozbiljno shvatiti. I danas.

Ne možemo se zadovoljiti razvodnjenim kršćanstvom, koje danas toliki i javno ispovijedaju.

I ne samo to. Nego ima vremena i situacija, kada se ova religija, koja je odnjihala svece, kada se kršćanska religija i neodoljivo nameće.

Jesu li prvi kršćani mogli ostati mlaki i mlitavi?

Dali je bila dovoljna kakva blijeda i neodredjena religija u vrijeme, kada se raspadalo rimsko carstvo?

Ili je blijedo kršćanstvo bilo dovoljno u 18. stoljeću, kada je bezboštvo i slobodoumlje bilo dovelo jedan dobar dio čovječanstva do katastrofe?

Ne. Trebalo je tada neslomivih uvjerenja, jake vjere, prekaljenih savjesti, neustrašivih duša.

A danas?

Svijet izgleda, kao da su se sve paklene sile odvezale sa lanca, koji ih je držao zatočene, pa sada rovare protiv svega, što je Božje. Ime se Božje više ne izgovara sa poštovanjem. Ljudi se nadmeću, koji će ga pogrdnije opsovati. Zakon Božji se više ne priznaje, a njegova prava su prezrena.

Kad bi se još zadovoljili time da ga ne spominju, ili da se vladaju, kao da ga nema!

Danas se Boga direktno napada!

Hoće ga otjerati sa njegova prijestolja, koje je on podigao u dušama.

Sve je stavljeno u pokret, da se uništi i sama misao o Bogu i da ga sve zamrzi.

Ovoj paklenoj zavjeri mogu se oprijeti i pobijediti samo oni, koji su dobri vojnici Kristovi, kao što je bio sveti Pavao.

Polukršćani su teret!

Danas, kada su oltari i ognjišta jednako minirani i potkapani, treba granitna vjera. Da se vije zastava Kristova, treba hrabrosti. Da se ponovo rasvijetli svijet, treba plamen Evandjelja. Da se ponovo dignu pale duše, treba velikih primjera. Da ponovo pridobijemo bezvjerce, i one koji su nehajni, treba da im pokažemo, da Krist živi u nama.

A znak uvjerenog kršćanina su njegova djela. Vjera bez djela je kao neplodno stablo. Kao što sunce daje svoju svjetlost, tako vjera mora dati dobra djela. Ona mora izići iz srca na usta, odsijevati na djelovanju, prijeći u običaje, izmiješati se sa svim pokretima života, biti pokretač svemu kao krv, koju ne gledamo, a ona ipak ide iz srca po svim dijelovima tijela i vraća se natrag pronoseći svuda toplinu, zdravlje i život.

Ne budimo samo prikaze od kršćana. Neka naša vjera ne bude samo svečana haljina, koja se tek blagdanom navlači.

Budimo kršćani ne samo u crkvi, ne samo kada smo u društvu svojih istomišljenika, nego svugdje, u svim odnosima sa svojim bližnjim bio vjernik ili nevjernik!

Kod Vaterloa sukobile se dvije velike vojske: francuska i engleska. Francuskom je zapovijedao Napoleon, a engleskom lord Velington. Francuska

konjica dobro je pritisla englesku pješadiju, koja je bila prisiljena na polako popuštanje. Kad je to vidio lord Velington, dovikne vojnicima: „Držite se, prijatelji, dobro! Što će o vama reći u Engleskoj?"

I ja ću ponoviti istu riječ:

Držimo se dobro na terenu kršćanskih kreposti! Što će reći neprijatelji vjere, kada vide, da i mi klipšemo za svim što ne valja?

Što će o nama reći sveci? Mi ćemo im svojim ponašanjem prouzrokovati žalost.

Radije ih veselimo svojim kreposnim životom i svojim naporima oko dobra.

BUDITE MI SVETI...

(III. Mojsijeva 20. 26.)

„Budite mi sveti! Jer sam svet ja, Gospod, i odabrah vas ispred drugih naroda, da budete moji." (III. Mojsijeva 20. 26.)

„Obucite se dakle kao izabranici Božji, sveti i ljubljeni, u srdačno milosrdje, dobrotu, poniznost, krotkost i strpljivost, podnosite jedan drugoga i praštajte jedan drugome, ako ima tko tužbu na koga; kao što je i Gospodin vama oprostio, tako i vi.

A povrh svega toga imajte ljubav, koja je veza savršenstva!" (Kol. 3. 12.—14.)

„Zato se posvetite i budite sveti! Jer ja sam Gospod, Bog vaš. Držite tačno zapovijedi moje! Ja, Gospod, jesam, koji vas posvećujem." (III. Mojs 20. 7.)

....

Gospode, bojim se. Sve me trese zima. Dršćem...

Mi da budemo sveti?...

Ja da budem svet?...

Gospode, tko je svet? Jeli onaj, tko čini strahovite pokore, postove, ili onaj, koji je odlikovan darom čudesa ili vidjenjima?

Dijete čuj:

„Ne će onaj, koji mi govori: ‚Gospodine, Gospodine', unići u kraljestvo nebesko, nego onaj, koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima." (Mt. 7. 21.)

„Ostanite u ljubavi mojoj. Tko ostaje u meni i ja u njemu, on rodi mnogi rod, jer bez mene ne možete učiniti ništa". (Iv. 15. 5.)

„Tko nije sa mnom, protiv mene je... Ja sam svijetlo svijeta; onaj koji ide sa mnom ne hoda u tmini..." (Iv. 8. 12.)

Onaj je svet, ko ustraje u ljubavi Boga, ko ustraje u stanju milosti posvetne, ko se svaki dan u svim prilikama života druži sa Gospodinom.

....

Tko da ljubi? Koga!

Ja da tebe ljubim?...

Zar van sebe ti si, Oče, Sine, Duše?

Zar ja rdja prosta, oholica, komu grijeh ko zvanje posta? (Verlaine-Pavelić: Mistični razgovor.)

Da, ljubi me... Bjež' iz noći. Ljubi, jadna dušo. Da, ti ljubit moraš mene jedinoga!

....

Gospode, što hoćeš da činim?

Uzmi i čitaj:

„Zato tješite jedan drugoga i potičite jedan drugoga na dobro, kao što i činite! A molimo vas, braćo, da pripoznate one, koji se trude medju vama, i nastojnike svoje u Gospodinu, i koji vas opominju, da ih osobito cijenite u ljubavi poradi djela njihova: živite u miru medju sobom!

A opominjemo vas, braćo, poučavajte neuredne, tješite malodušne, zauzimajte se za slabe, budite ustrpljivi sa svima! Gledajte, da nitko ne vraća kome zla za zlo; nego svagda revno nastojte o dobru i medju sobom i prema svima!

Radujte se svagda! Molite bez prestanka! Na svemu zahvaljujte; jer je ovo volja Božja u Kristu Isusu od vas... Uklanjajte se od svake vrste zla! A sam Bog mira neka vas posveti u punoj mjeri; neka se vaš duh, vaša duša i vaše tijelo posve bez prijekora sačuva za dolazak Gospodina našega Isusa Krista!" (I. Solunj. 5. 11.—23.)

„Jer je volja Božja posvećenje vaše". (I. Solunj. 4. 3.)

VOLJA JE BOŽJA POSVEĆENJE VAŠE...

(I. Solunj. 4. 3.)

Bože, da me danas, ovog da me časa zovneš, volio bih, da mi smrt, dok predamnom razdire zastor, koji me dijeli od svijeta duhova, otvori blaženo predvorje neba.

To je i vaša želja, zar ne?

Nebo! Ah, blaženo nebo!!! Slatka nado...

A u nebu su samo sveci...

Sveti Pavao nas opominje u svojoj poslanici Efežanima „da ni jedan bludnik, ili lakomac, a to je idolopoklonik, nema dijela u kraljevstvu Krista i Boga!“ (Efež. 5. 5.)

Ni jedan grješnik nema dijela u kraljevstvu Krista i Boga dokgod ostaje u stanju smrtnoga grijeha.

Hoćeš li, dakle, spasiti dušu svoju, moraš biti svetac!

....

Ah, Bože, ta zašto si me drugo i stvorio?! — Zar možda samo zato, da poput papige ne razmišljajući ponavljam tudje izreke, i da do iznemoglosti pljujem prema nebu u kojem stoluješ ti?

Zar to može biti jedini i najviši cilj moga života?

Ja tvrdo vjerujem, o neizmjerni Bože, i odlučno ispovijedam sa svetim Augustinom: „Za sebe si me

stvorio, o Bože, i nemirno je srce moje, dok se ne smiri u tebi“.

. . . .

Ti hoćeš, o Gospode, moje spasenje. A put do njega je svetost.

„Od vijeka nas odabra Bog, da postanemo sveci“ (Efež. 1. 4.), govori nam veliki apostol naroda sveti Pavao.

I Solunjanima piše isti sveti Pavao: „Volja je Božja posvećenje vaše“ (I. Solunj. 4. 3.).

A kad sa svojim učenicima blagova zadnju večeru, koji sat prije svoje smrti, moljaše Gospodin i Spasitelj naš:

„O Oče, ja se vraćam k tebi. Daj, da ne bude uzaludno djelo, koje završih na zemlji. Posveti ih sve u istini“.

Mogu li se i dalje trajno opirati volji Božjoj?

Odgovorit ću na molitvu Gospodinovu:

„Bože, u pomoć mi priteci! Gospode, pohiti da mi pomogneš!“

. . . .

Mi smo djeca Božja i djeca svete Crkve. Mi smo djeca one Crkve, koja je jedina čuvarica duhovnih vrednota, koje čovjeka čovjekom čine.

A tu Crkvu danas po svem svijetu napadaju, kleveću i ruže. Govori se, da katolici nisu ništa bolji od drugih...

I ti si to čuo... I ne jedanput...

Čast moje majke... i tvoje majke, čast svete Crkve traži od mene, da budem svetac.

Blaženi Ljudevit de Casoria pitao je 1860. god. Svetog Oca:

„Svetosti, revolucija je pred vratima. Šta da radim? Hoću li se zatvoriti u svoju ćeliju i moliti, ili da podjem u gungulu, pa da ondje medju svjetinom radim?“

„Vrati se u Napulj — odgovara Pijo IX. ovom franjevcu — i izidji iz ćelije. Spusti se u gungulu i služi se svojim neprijateljima,. da dovršiš djelo Božje. Učini tako i steći ćeš velike zasluge za nebo“.

Najpreča nam je dužnost ostati u milosti Božjoj i ispravljati pogreške svoje naravi. Nedokučiv zadatak stoji pred nama. Mi moramo u djelo provoditi sve kreposti, koje nas je Isus učio, a osobito ljubav prema Bogu i bližnjemu, poniznost i čistoću srca.

Jer u tom je tajna svetosti!

ISUSE, BUDI UVIJEK S NAMA

Majka doji Dijete...

Marija doji Isusa prije nego ga spremi na počinak, a Josip je izišao da vidi noć osutu zvijezdama. Malo se strese od hladnoće i javi, da se tamo od Istoka čuje neki žamor, po kojem bi se dalo zaključiti, da dolazi kakva karavana.

Marija ne odgovori, nego poljubi Dijete i stavi ga u jasle.

Glasovi su bivali sve jasniji. To su tri mudraca sa svojom pratnjom razgovarala.

Prvi je upozorio: „Ne vidite li, kako se neobična zvijezda, za kojom smo išli, polako spušta nad onu tamo štalu?"

Svi su pogledali, a srca im zaigrala:

„Ah, Bože, hvala ti! Najzad eto nas na cilju. Mi smo znali, da nas ti ne ćeš prevariti. Mi smo ti nepodijeljenim srcem vjerovali i pošli smo za ovom evo zvijezdom i nismo malaksali".

Sidjoše potom sa svojih deva, povadiše darove, pristupiše vratima, padoše na koljena i pokloniše se.

Melkior pozdravi:

„Vjerovali smo našim svetim knjigama, da će se na ovaj svijet roditi Sin Božiji, koji će spasiti narode i pomiriti ih s Bogom. Bogu hvala, što nas je po čudnovatoj zvijezdi upozorio na taj veliki dogadjaj! Istina mnogo nas je truda i podsmjehivanja stalo dok smo dovle stigli, ali nam nije žao. Ljudi

traže izgubljeno zdravlje, traže znanost, traže čast, bogatstvo, uživanja...

A nama se smiju, kad tražimo zdravlje duše, kad tražimo izvor sve znanosti Boga, kad tražimo najveću čast: da s Bogom govorimo, kad tražimo najveće bogatstvo: Onoga, čiji je sav svijet i sve što je u njemu. Nama se smiju, kad tražimo najveći užitak: gledati Boga licem u lice...

Ludi ljudi...

A nama nije krivo. Sretna Majko, pokaži nam Sina! Molimo te. Daj, da ga darujemo.

Sve je malo, što smo donijeli. To su samo simboli. Predaj mu srca naša i cijele naše pratnje. Majko, usliši nas!“

....

Marijo, ja se stidim. Ja osjećam, da sam hladan prema tvome Sinu. Ne sjećam se, da sam mu ikada zahvalio, što sam rodjen u katoličkoj Crkvi. Ne sjećam se, da sam mu ikada zahvalio, što sam do sada ostao katolikom...

Koliko sam puta ostao gluh ne glas milosti, koji me je zvao, da tražim Boga, da se dignem iznad prosječnog svijeta, a ja sam se lunjao močvarama..

Koliko me je puta po sv. ispovijedi oprao u kupelji milosti svoje, a ja sam se valjao sa svinjama...

....

Repata zvijezda se ispred mojih očiju ne sakriva. Vječno — crveno — svjetlo sja pred svetohraništem, a meni je teško doći i pokloniti se tebi, o Isuse.

A kad me ipak put onuda slučajno nanese, teško klecam, uvijek sam praznih ruku i srca prazna i zbrkanih misli.

Isuse, ja te ne trebam tražiti. Ti si na našim oltarima. Budi i u našim srcima!

Isuse, ti si posvuda. Ne daj, da te ikad izgubimo! Ne daj, da te ikad moramo tražiti!

Isuse, budi uvijek s nama ...

VI ĆETE BITI MOJI SVJEDOCI...

(Dj. 1. 8.)

Danas više nego u ijednom razdoblju povijesti moramo biti kršćani.

Kršćanin je svjedok Isusa Krista. Kad vam to kažem, ponavljam samo lozinku, koju Isus dade svojim apostolima. No čini mi se, da mi je Isus ostavio i tu veliku dužnost, da vam reknem, uz koje uvjete i na koji način ćete biti doista svjedoci njegovi u teškim vremenima, koja proživljavamo.

U času kada je htio poći sa ovoga svijeta i vratiti se svome nebeskom Ocu, da ponovo uzme slavu, koju je napustio, da bi došao medju nas, naš Spasitelj po zadnji put skuplja svoje apostole i govori im:

„Vi ćete biti moji svjedoci u Jeruzalemu i po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje" (Dj. 1. 8.).

Mislite li, da je ova snažna riječ našeg Gospodina bila upravljena samo ljudima, koji su začudjeni stajali pred njim?

Ne. Njegov pogled dodirivao je obzorja zemaljska, u kojima je trenutno bila zatvorena njegova božanska osoba. Njegov pogled prodirao je tada vjekove i gledao u svakom kutku zemlje one, koji će jednog dana biti kršteni u svijetlu njegove istine i u snazi njegove krvi.

Riječi Božje ne poznaju ni vremena ni prostora. One su kao i On sam, beskonačne i vječne. One su

bile izgovorene zato, da ispune svijet i da odzvanjaju iz stoljeća u stoljeće.

Eto, zato ja mogu danas ponoviti tu poruku Isusa Krista, jer se On doista i vama obraća:

„Vi ćete biti moji svjedoci. Da, vi. Baš vi! Kao što je Otac moj poslao mene, tako i ja šaljem vas. Baš vas šaljem! I kamogod podjete, vi ćete svjedočiti za mene, Isusa Krista."

Da, svaki je kršćanin, dostojan toga imena, svjedok Isusa Krista.

Što je to svjedok?

Svjedok je onaj, koji je vidio, koji je čuo i koji ponavlja ono, što je vidio i čuo, koji svojim ličnim uvjerenjem potvrdjuje neki čin, i koji tvrdeći nešto prenosi svoje lično uvjerenje u duše drugih.

Šta ste vi vidjeli? Šta ste vi čuli?

Ja bih pogodio, što ćete mi odgovoriti.

Vi ćete mi reći kao Marija Magdalena apostolima, kao što su rekli apostoli nevjernomu Tomi:

„Vidimus Dominum — vidjeli smo Gospodina!"

Da, vi ste ga vidjeli iza zastora Hostije. Vi ste ga vidjeli kroz povijest. Vi ste ga vidjeli u njegovoj Crkvi.

A što ste čuli?

Čuli ste božansku riječ Isusovu. Ona je pokucala na vrata vaših srdaca i podjarmila ih. Vi ste je čuli u Evandjelju. Vi ste je čuli od nasljednika apostolskih biskupa i njihovih pomoćnika svećenika. Vi ste je čuli u dubini svojih srdaca i rekli ste sa apostolom Petrom, predajući se toj svjetlosti, koja je obuzela svu vašu dušu i sav život vaš: „Da, Gospodine,

u tebe su riječi života vječnog, ti si doista svijetlo svijeta".

*

Kako da poslije svega ovoga ne bi bili dosta jaki, dosta ponosni, da viknemo pred cijelim svijetom sa vjerom jednog apostola, sa oduševljenjem jednog mučenika:

„Ja sam Kristov! Ja sam kršćanin!"

A sav svijet da prihvati naše uvjerenje i da odjekne odgovor svega svijeta:

„Ja hoću biti Kristov! Ja hoću biti kršćanin!"

SLAVE SVOJE NE DAJEM IDOLIMA...

(Izaija 42. 8.)

Ti si Bog moj, Gospode! Tebe ja slavim. Imenu tvojemu pjevam hvalu. Jer si učinio djela čudesna, jer jedini ti dade plodnost našoj zemlji. Ti jedini!

Ti si dao, da sjeme u zemlju bačeno uzraste i donese rod, kojim će se nasititi siromašni i bogati.

Tebi hvala budi!

Gospode, ovu hvalu ne uzdajem tvojem veličanstvu samo u ime svete Crkve, nego i u ime svih orača, svih bandaša, svih risara i svih risaruša. Ti je primi; mi te molimo.

*

Mi znamo, Gospode, da ti mnogi čine krivo.

Mi znamo, Gospode, da imade ljudi, koji vjeruju i uče, da tvoj blagoslov u poljoprivredi nije važan.

Mi znamo, Gospode, da ih ima, koji se ne ufaju u tebe, nego sve nade svoje polažu u traktore i kombajne, ta nova božanstva nove poljoprivrede. Klanjaju se djelima ruku svojih, klanjaju se izumu uma svog.

Još više! Hoće, da im se i mi poklonimo i da kažemo: „Nema Boga osim mašine! Njoj se klanjaj i njoj jedino služi!"

Hoće, da zapalimo tamjan pred mašinom, da se odreknemo tebe, stvoritelja svega vidljivoga i nevidljivoga, koji si bio prije svih vjekova!

Hoće, da postanemo krivobošci, jer ne će da znaju u svojoj obijesti za objavu Božju, što je dade na usta Izaije proroka:

„Ja sam Gospod. To je ime moje. Časti svoje ne dajem drugomu, slave svoje ne dajem idolima". (Izaija, 42. 8.)

„Gospode, Bože naš! Vladali su nad nama drugi gospodari osim tebe, ali mi slavimo samo ime tvoje." (Izaija, 26. 13.)

. . . .

Gospode, neki su iz našeg naroda bili slabi, pa su pali. Pošli su za idolima. Zapalili su im tamjan i poklonili im se. Uzviknuli su: „Nema Boga osim mašine!"

Gospode, ti si to čuo.

Gospode, ti si to vidio, jer stoluješ na nebesima. Nasmijao si se i u svojoj dobroti obnovio vremena, o kojima je prorok Joel rekao:

„Opustjelo je polje, uvenula je zemlja, jest, žito je uništeno... Uplašeni stoje seljaci, radi pšenice i ječma, jer je propala na njivi žetva." (Joel, 1. 10.-11.)

Da, Gospode, zabrinuti stoje seljaci radi pšenice i ječma. Ovogodišnji prinos u žitu manji je nego prijašnjih godina. Pa ipak mi smo utješeni, jer ti si nam već preko mudrog Salamona poručio:

„Bolje je malo s pravdom, nego velik dohodak s nepravdom". (Priče, 16. 8.)

Isti je mudrac naglasio, da je „trbuh bezbožnika nezasitan". (Priče, 13. 25.)

A mi nismo bezbošci. Mi vjerujemo sve, što nas sveta majka Crkva uči da vjerujemo. Mi se ne ćemo prevariti kao bogataš iz Svetoga Pisma, da sve svoje nade stavimo u pune žitnice, pa da kažemo: „Dušo

moja, imaš veliko imanje na mnogo godina. Otpočini! Jedi i pij i uživaj!" (Lk. 12. 19.)

Kad bismo se prevarili, mogli bismo i mi čuti glas Božji:

„Ludjače, još ove noći potražit ću dušu tvoju od tebe! Komu će tad pripasti, što si nakupio?" (Lk. 12. 20.)

Mi znamo, da je pravo bogatstvo bogatstvo u Bogu i da je najveća slava slijediti Gospodina. Tako nas uče naše svete knjige, tako nas uči Duh Sveti po svetim piscima.

. . . .

Gospode, hvala!

Hvala ti, što si nam dao um, kojim spoznajemo tebe pravoga Boga medju tolikim idolima današnjice.

Hvala ti, što si nam dao, da smo rodjeni u svetoj Crkvi katoličkoj i da te u njoj svojim kršćanskim životom slavimo.

Hvala ti, Gospodine, i na svakom zrnu žita, koje si nam milostivo podijelio, makar smo se za nj morali i znojiti. Mi i ne čekamo, da nas se sa kuhinja hrani.

Jedno te, Gospodine, ipak danas molimo: „Neka tvoj sveti blagoslov sidje danas na nas i ostane vazda s nama. A za uzvrat svetkovat ćemo tvoj dan — nedjelju. Amen".

SPOMINJITE SE ČUDESA NJEGOVIH...

(I. Dnevn. 16. 12.)

Mnogo je osrednjih kršćana, koji ne teže za svetošću. Razlog je tomu, što zaboravljaju Boga, svoju konačnu svrhu, i ne misle na njega.

A to se može desiti svima nama, da u svojoj lakomislenosti zaboravimo svoj konačni cilj. Zato treba bdjeti i često razmišljati o tome.

Toj svrsi služi i pobožnost Presvetome Srcu Isusovu, jer će nas ona najprije dovesti do svetosti. Zato bih htio potsjetiti, da je Srce Isusovo prezrena ljubav, koja traži zadovoljštinu.

Srce Isusovo, poradi nas gorčine svake puno, smiluj nam se!

✻

Bog nas ljubi. Imamo li uistinu darežljivijeg dobročinitelja? Od njega smo sve primili. On se brine svakom našom potrebom, svakom našom željom, a oko nas je uredio cio jedan svijet, kojega nam je predao na uživanje.

U osobi svoga Sina On nam je sam javio svoju ljubav i On ju je opravdao svojim životom i svojom smrću, trpljenjem i svojom mukom, prolijevanjem svoje krvi, ustanovom svetih sakramenata da bi po njima doprli do nas svi plodovi Utjelovljenja i Otkupljenja; da bi prosuo, sačuvao, umnožio i obnovio milost i život božanski u našim dušama.

Milosti ljubavi Božje mnogobrojnije su nego li zvijezde na svodu nebeskom, nego zrna pijeska na dnu morskom. One nas ovijaju i prožimaju jače nego li zrak, što ga dišemo.

Nema tajne u kršćanstvu, nema članka u Vjerovanju, nema prošnje u Očenašu, nema riječi u Evandjelju, nema bića stvorenoga, nema vlakna u srcu čovjeka, koja nam ne viču, da nas Bog ljubi.

A što traži od nas za uzvrat za tolika čuda dobrote?

Samo da se milo sjećamo te dobrote:

„Spominjite se čudesa njegovih, koja je učinio, znakova njegovih, sudova usta njegovih!“ (I. Dnevn. 16. 12.)

*

A šta na te pozive odgovara čovjek?

On je nezahvalan.

Šest dana prije blagdana židovskoga Pashe uputio se Isus u Jeruzalem. Mnogobrojna masa činila mu pratnju. Jedni su bacali svoja odijela na zemlju, da bi mu ukrasili put, a drugi su držali u rukama zelene palmine grane. Kad stigoše na vrh Maslinske gore, iskoči pred njih slika grada Jeruzalema sa bijelim zidovima. Opasan kulama i bedemima pružao se od Zapada k Istoku, kao da bi htio pokazati sav svoj sjaj. Na taj pogled zapjevaše učenici pjesme slave: „Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje!“

A Isus je šutio. On je promatrao grad, u kojemu će umrijeti. Jednim pogledom Boga-Čovjeka uporedio je s jedne strane sve ono što je učinio i sve što će još učiniti za nezahvalni taj grad sa onim, što mu stanovnici njegovi spremaju.

A od Jeruzalema podiže pogled na cijeli svijet i promatraše veličinu Otkupljenja uporedjujući je sa bezbrojnim mnoštvom onih, koji će odbaciti plodove toga Otkupljenja, koji će na neizmjernu njegovu ljubav odgovoriti neizmjernom mržnjom, prezirom i nemarnošću.

I zaplaka Isus govoreći:

„Kad bi i ti upoznao barem u ovaj tvoj dan, što je za mir tvoj, ali je sad sakriveno od očiju tvojih! Jer će doći dani na tebe, i okružit će te neprijatelji tvoji opkopom, i opkolit će te i pritisnut će te odasvuda, i o zemlju lupit će tobom i djecom tvojom, koja su u tebi, jer nisi upoznao vremena pohodjenja svojega“. (Lk. 19. 42.—43.)

*

Što, Bog je postao čovjekom? Bog je raspet! Bog je mrtav? Bog je pod otajstvenim prilikama kruha i vina?!...

O nezahvalna stvorenja, što je s vama, da ne ljubite Boga?

. . . .

I danas su ljudi takovi. Zaneseni vrtlogom svojih interesa mnogi i danas potpuno zaboravljamo Boga. Prolaze dani, sedmice, mjeseci i godine a da uopće ne pomišljamo na Boga.

Još je žalosnije, što ih ima mnogo, koji direktno mrze Boga, koji bi ga htjeli protjerati iz ovoga svijeta.

Kako čudo, da se Isus nakon svega ovoga tuži blaženoj Mariji Margareti: „Gledaj ovo srce, koje je toliko ljubilo ljude, te se je potpuno iscrplo, da im dokaže svoju ljubav. A za uzvrat primam samo nezahvalnost“.

RAZGOVOR SA SPASITELJEM

Koga primamo mi kada se pričešćujemo?

Svi dobro znamo: Gospodina Isusa Krista.

Isus Krist jest druga osoba Presvetoga Trojstva, vječni, svemoćni i neizmjerni Bog, kao što su Otac i Duh Sveti.

Isus Krist jest onaj Isus, koji se kao siromašno dijete rodio u Betlehemu, onaj Isus, koji je poslije jednog povučenog i tihog života umro na križu za otkupljenje svijeta, onaj Isus, koji je sada u nebu, gdje sjedi ob desnu stranu Boga svoga Oca na prijestolju sjajnom od slave.

Njega mi primamo.

Jer je On stvarno u Hostiji, On je morao umnažati čudesa, da u njoj bude prisutan, da nam bude na dohvatu, da ga možemo primiti u svetoj pričesti.

Za to nam jamči sama njegova riječ, riječ u isto vrijeme jasna i odlučna, kojom nas kao Bog nije htio i nije mogao prevariti.

Za to nam jamči nauk svete Crkve, koja je pred ljudima neprevarljivi tumač Božiji, čiji nauk mi moramo slijediti.

Za to nam jamči ono najbolje, što je čovječanstvo dalo u nauci i u kreposti. Ti doista veliki ljudi pokleknuli su pred Isusom Hostijom.

To je dakle Isus, kojega mi primamo.

Stvorenje prima Stvoritelja.

Slabi čovjek prima svemogućeg i neizmjerno dobrog Boga...

Oh, kolike li časti! Kakve li posjete! Čudna li dara!

*

Što nam govori Spasitelj, kada ga posjedujemo otajstveno u svojim grudima? Jer On nam zacijelo progovara na dnu našega srca. On ne voli buku, ali On nam govori, ako ga slušamo, ako je u našoj nutrini tišina. On nam govori, ako zaglušimo svaku buku, koja bi nas priječila da čujemo njegov božanski glas, ako ugušimo buku svijeta, buku strasti i buku demona.

A što nam onda govori?

Evo šta: „Ne zaustavljaj svoju ljubav jedino na ovozemaljskim dobrima, kao da ne bi imao drugog ideala osim ovog prolaznoga svijeta. Ti si stvoren za vječna dobra.

Ne trči za zabranjenim užicima, koji ponizuju i radjaju razočaranje i grižnju savjesti. Ti si dijete Božje.

Ne podaji se srdžbi, mržnji, nepravdi. Neka se strašna psovka nikada ne čuje sa tvojih usana. Ti si stvoren, da živiš kreposno i hvališ Boga.

Uživajući dobra vjere pazi, da se ne ponašaš, kao onaj koji se hvali svojim vjerskim nehajem ili bezvjerjem, jer tada ćeš se iznevjeriti svome nebeskom pozivu.

Blaženi, koji vjeruju i uzdaju se u Boga!

Blaženi, koji obdržavaju njegove zapovijedi!

Blaženi, koji se čvrsto drže svoje vjere, tako da paze na svaku svoju riječ, na svako svoje djelo, koje bi moglo vjeri naškoditi!

Blaženi, koji su blagi, pravedni, ljubezni prema bližnjemu!

Blaženi, koji čuvaju svoje srce i svoje ruke od svake nepravde!

Svima je ovima osigurano kraljevstvo Božije."

Tako nam govori Spasitelj. Oh, božanskog li nauka! Uzvišenih li istina! Kako one podižu dušu! Koliko one proširuju srce!

*

A što ćemo mi odgovoriti njemu?

Ako imamo samo iskru vjere, ako imamo samo malo iskrene pobožnosti, ako se samo malo staramo o svom budućem životu, nije moguće da ostanemo hladnokrvni na ovaj Spasiteljev zov, te ćemo mu tada reći sa svoje strane:

„Isuse, ti si put, istina i život. Komu ćemo dakle ići? Komu da se okrenemo? Ti jedini imaš riječi života vječnoga.

Isuse, ti si naš najbolji prijatelj. Ti si prijatelj, koji nikada ne napušta, koji je uvijek uz nas, naročito u časovima kušnje. Dugo, odviše dugo smo bili buntovni prema tvojoj ljubavi. Mi smo svojevoljno zatvarali oči pred tvojom božanskom svjetlošću.

Isuse, odsada ćemo živjeti pod tvojim barjakom.

Ti hoćeš, da častim svoju vjeru, da joj u svome životu dajem ono mjesto, koje njoj pripada.

Isuse, ja ti to obećajem.

Ti hoćeš, da držim zapovijedi crkvene, koje mi naredjuju da prisustvujem Sv. Misi.

Isuse, ja ti to obećajem.

Ti hoćeš, da se svakog dana iz mog srca vine molitva Ocu nebeskome.

Isuse, ja ti to obećajem.

Ti hoćeš, da se borim sa svojim strastima, da svuda dajem dobar primjer ispravnog i poštenog života.

Isuse, ja ti i to obećajem.

*

O Isuse Hostijo, blagoslovi ova obećanja. Blagoslovi ove odluke. Daj, da odsad živimo, kako smo obećali.

Isuse Hostijo, čuvaj nas sve i vodi nas sve u nebo...

BLAGOSLOVENA TI MEDJU ŽENAMA...

(Lk. 1. 28.)

„Stani! Stani! Sulamko! Stani! Stani! Htjeli bismo da te gledamo!

Što ćete gledati na Sulamci?“ (Pjesma n. pj. 7. 1.)

„Gle! Tko je ona, koja sja kao zora, lijepa kao mjesec, čista kao sunce, strahovita kao ratna vojska?“ (Pjesma n. pj. 6. 10.)

Ja sam Bezgrješno Začeće. Marija.

*

Marija?

„O Marijo, sva si lijepa, i ljage istočne nema u tebi! Nema! Kako si lijepa, kako ljupka, ti draga kćeri puna miline! Kako su lijepi koraci tvoji u papučama, kćeri kneževska“. (Pjesma n. pj. 7. 7.)

„Mnoge su se žene pokazale vrsne, ali ti si ih sve nadvisila.“ (Priče Sal. 31. 29.)

„Dragost vara, ljepota prolazi; žena, koja se boji Gospoda, zaslužuje pohvalu.“ (Priče Sal. 31. 30.)

*

Marijo! Ali tebe angjeo Gabriel pozdravlja: „Zdravo milosti puna! Ne boj se, jer si našla milost u Boga!“ (Lk. 1. 28.—30.)

Marijo! „Gospodin je s tobom.“ (Lk. 1. 28.)

Marijo! Tvoja rodica Elizabeta, nadahnuta Duhom Svetim, u zanosu pjeva: „Blagoslovena si ti medju ženama!“ (Lk. 1. 28.)

Marijo! Tugujući i plačući vapimo iz ove suzne doli: „O blaga, o mila, o slatka djevice“... .

Ti si lijepa...

A mi...

„Naše svetište, naš ures, naša slava, gledaj samo, kako je opustošeno, od nas samih, od svijeta, od Sotone oskrvnjeno!“ (I. Makab. 2. 12.)

Ti si milosti puna.

Mi opačina puni.

Ti si sjajna zora, lijepi mjesec, čisto sunce...

„A našem bivstvu pripadaju zabluda i tmine.“ (Sirah, 11. 16.)

Marijo!...

*

Što jesam, po milosti Božijoj jesam... Ja sam samo službenica Gospodnja, koja se ravna po riječi Gospodnjoj. „A milost Božja prema meni nije bila prazna.“ (I. Kor. 15. 10.)

Od početka, prije svih vjekova bila sam u zamisli Gospodnjoj majka Sina njegova, onoga Sina, koji će izmiriti nebo sa zemljom, koji će nadvladati kneza tmine i strovaliti ga u oganj pakleni. I kao takva bila sam obasuta milostima po unaprijed predvidjenim zaslugama Sina svoga, Gospodina Isusa Krista. Po njegovim zaslugama začeta sam i rodjenja bez grijeha istočnog, bez sklonosti na grijeh. Nije dolikovalo, da majka Sina Božjeg i jedan samo čas bude pod vlašću Sotone, kojemu sam baš ja svojim čistim, djevičanskim porodom, po odredjenju Božijem, satrla glavu, koja je vrebala petu moju.

Sinu mome i Ocu njegovu nebeskom budi hvala.

Sve je djelo milosti.

Ah, milost... Koliko sam već do sada milosti upropastio... Koliko sam puta ostao gluh na zov milosti... Hoću li možda i na smrtnom času ostati gluh na glas milosti?...

Da to ne bude „pristupimo dakle s pouzdanjem Majci Božje milosti, da postignemo milosrdje i nadjemo milost, kad nam ustreba pomoć!“ (Žid. 4. 16.)

„Milost sa svima, koji ljube Gospodina našega Isusa Krista u nepokvarenosti!“ (Efež. 6. 24.)

Amen.

DAJ SLUGAMA SVOJIM SRCE RAZUMNO...

(III. Kralj. 3. 9.)

Ti, oče, koji strahuješ nad životima brojne obitelji,

ti, majko, koja strepiš nad djecom svojom,

ti, mlada, koja još uvijek iščekuješ vojna svoga,

ti, djevojko, čije se srce cijepa nad polomljenim nadama,

ti, mladiću, koji nisi dobio od života ono čemu si se nadao otari oči, ostavi maramicu, da ne vidi, da ste plakali.

Uzmite svaki svoju brigu. To će mu biti dar.

A sada podjimo u miru Božjem pokloniti se Djetetu povijenom u pelenice. Angjeo reče, da ćemo po tom poznati Spasitelja.

*

Marijo, Josipe! Otvarajte vrata štalice! Evo sam vam doveo puk vjeran, da vidi Dijete i da mu se pokloni.

Marijo, probudi Sina...

Isuse, pogledaj... Ovi svi dodjoše, da ti se poklone i da ti reknu sa svetim Tomom: „Gospodin moj i Bog moj!“ (Iv. 20. 28.)

Tihe životinje, odmaknite se. Sada ćemo mi grijati svojim dahom malo milo malo tijelo Isusovo.

Tako...

A sada, o drago Dijete nebesko, dopusti, da u ime sviju padnem pred tebe i da ti se poklonim. I rekao bih nešto, ali me zbunjuje svečanost časa. Tek sa prorokom mucam: „O Emanuele, vladaru i zakonodavče naš, ti kojega su narodi iščekivali, ti Spasitelju naš, dobro nam došao. Gospodine i Bože naš, spasi nas!"

Mi smo istina došli, da ti se poklonimo, ali i da te molimo. Nama mnogo treba. Mi mnogo želimo. Kad bi ti svaki redao svoje teškoće i želje, teško bi bilo kraja. Toliko je toga...

Zato, Isuse, čuj. Kušat ću jednom prošnjom zadovoljiti sve. Ponovit ću prošnju mudrog Salamona:

„Daj slugama svojim srce razumno... da znadu razlikovati izmedju dobra i zla..." (III. Kralj. 3. 9.)

....

Srce razumno... Kako ih je malo danas sa razumnim srcem!

Ne zna današnji čovjek sa nerazumnim srcem, da „nema ni mudrosti ni razboritosti ni savjeta naprema Gospodinu". (Priče Sal. 21. 30.)

Ne zna današnji čovjek sa nerazumnim srcem, da je „mudrost ovoga svijeta ludost pred Bogom; jer je pisano, On hvata mudre u njihovu lukavstvu". (I. Kor. 3. 19.)

Ne zna današnji čovjek, sa nerazumnim srcem, „da više vrijedi mudrost nego ratno oružje" (Propovj. 9. 18.), pa se koči raznim ubojitim ratnim napravama.

....

Mudrost?

To je dakle njena cijena? A odakle se crpe mudrost? Hvata li se iz uzduha?

Ne. „Početak je mudrosti strah Gospodnji". (Priče, 1. 7.)

„Korijen je mudrosti strah od Gospoda". (Propovj. 1. 25.)

„Kruna mudrosti je strah od Gospoda". (Propovj. 1. 22.)

„Sva je mudrost od Boga... s njim je uvijek bila". (Propovj. 1. 1.)

A mi se raskrstismo s Bogom, izvorom mudrosti, pa mislimo ludo i radimo ludo. Zato i veli Gospodin: „Vaše misli nisu moje misli, i vaši putevi nisu moji putevi". (Izaija, 55. 8.)

Isuse, daj slugama svojim srce razumno, da znademo razlikovati izmedju dobra i zla, da znademo razliku izmedju kreposti i grijeha.

I Salamon nije ništa više molio. A ti si ga ipak preobilno nagradio bogatstvom svake ruke, slavom neuporedivom, čašću nečuvenom.

Za mudrost, koju te molimo, dat ćemo ti u zamjenu svoju oholost, svoju škrtost, svoju bludnost, svoju zavist, svoje pijanke, svoju osvetoljubivost, svoju lijenost.

Isuse, sve odnesi. Samo nam ostavi, da se tvoga svetog imena bojimo i ujedno ga uvijek ljubimo. Amen.

OVO JE TAJNA VELIKA...

(Efež. 5. 32.)

Adam luta rajem kao nedobivena duša. On je sam. Ni s kim da izmijeni misli... Nikoga nema, da mu rekne, kako je lijep raj, kako je dobar Gospodin...

Adam je sam.

Gospod ga promatra i reče u sebi: „Nije dobro čovjeku, da je sam. Načinit ću mu pomoćnicu, koja mu pristaje". (I. Mojs. 2. 18.)

I pokaza mu Gospod sva stvorenja, koja nastavahu raj, da odabere sebi druga.

I nije ga našao. Stužilo mu se, što je sam, a Gospodin je razumio njegovu tugu i poslao mu tvrdi san, da ga tuga mine...

Dok je spavao, izvadi mu Bog jedno rebro i načini mu družicu i stavi je kraj njega. Potom tiho, tihano probudi Adama.

A ovaj otvorivši oči vidje, gdje kraj njega stoji stvorenje slično njemu, pa povika radosno: „Ta je napokon kost od kostiju mojih i meso od mesa mojega. Ona će se zvati mužica, jer je uzeta od muža". (I. Mojs. 2. 23.)

I blagoslovi ih Bog tako vesele. Tada im zapovjedi Bog: „Radjajte se i množite se! Napunite zemlju i podvrgnite je sebi!..." (I. Mojs. 1. 22.)

Tako stvori Bog čovjeka na sliku svoju. Na sliku Božju stvori ga. Stvori ih kao muža i ženu.

Kad vidje Bog sve, što je bio učinio, nadje to za veoma dobro.

Bogu je bila ustanova braka veoma dobra i sveta. Velikom i svetom smatrali su je u cijelom Starom Zavjetu. Kod ženidbe mladoga Tobije govorio je pobožni Raguel, metnuvši desnu ruku svoje kćeri u ruku Tobije ovako: „Bog Abrahama, Izaka i Jakova neka bude s vama, neka vas združi, te vam podijeli svoj potpuni blagoslov". (Tob. 7. 15.)

I pogani su molili blagoslov Božji nad mladencima.

No kao što je sve u Starom Zavjetu bilo nepotpuno i nesavršeno, tako je i brak starozavjetnih osoba bio samo nešto naravno, nešto nesavršeno, nepotpuno.

Sin Svevišnjega, Gospodin naš Isus Krist, na svadbi u Kani Galilejskoj podigao je ženidbu na čast sakramenta. Presadio je drvo naravnoga života u zemlju nadnaravne milosti i tako ga neizmjerno oplemenio. Učinio je otprilike onako kao što čini mudri vrtlar, kad uzme zdravo i čvrsto drvo iz divlje prirode, pa ga presadi u svoj umjetni vrt, ondje ga cijepi i kalami plemenitim voćem. Kalamljeno drvo u bašti donijet će sasvim drukčiji plod nego li ono, koje je ostalo u šumi.

Tako je Krist Gospodin drvo ženidbe iščupao iz zemlje, u kojoj bi radjalo samo naravnim plodovima, pa ga presadio u svoju Crkvu i oplemenio ga, da rodi u njoj nadnaravnim plodovima milosti. Ženidbeni ugovor izmedju muškarca i ženske postao je na taj način po Kristu Gospodinu vidljivi znak nevidljive milosti Božje.

„Ovo je tajna velika, a ja vam velim po Kristu i Crkvi“ (Efež. 5. 32.) — kaže sveti apostol Pavao.

Sveti Toma Akvinac tumačeći riječi apostola Pavla veli, da je ženidba nazvana velikim sakramentom poradi svoga značenja. Ženidba je veliki sakramenat, jer ona pretstavlja nešto veliko, ona pretstavlja zajednicu Krista Gospodina i njegove Crkve svete.

O lijepe li prispodobe!

Kao što je Krist Gospodin na neki način ostavio svojega nebeskoga Oca, da se vjenča sa Crkvom svojom, tako čovjek mora ostaviti oca i mater svoju i priljubiti se ženi svojoj — govori Sveto Pismo.

Kao što Krist pozna samo jednu izabranu nevjestu svoju, Crkvu, i Crkva samo jednog zaručnika, Krista, te samo njega zaziva, samo na njeg misli već dvije hiljade godina, samo u njeg vjeruje, samo se u njeg ufa, samo njega ljubi, takav odnos neka bude medju vama, muževi i žene. I kao što je veza izmedju Krista i Crkve nerazrješiva, jer će Krist ostati sa svojom Crkvom do konca svijeta i Crkva će njemu ostati vjerna do konca, tako je i ženidbeni vez medju mužem i ženom nerazrješiv, a čovjek neka nikada griješnom rukom ne rastavlja, što je Bog jednom sastavio!

ŠTO JE BOG SVEŽAO...

(Mat. 19. 6.)

Tamo u carskom Babilonu čami narod odabrani. U carskom Babilonu čami narod od Boga odbačeni i čeka izbavljenje svoje.

Piše im prorok Jeremija:

„Gradite kuće i stanujte u njima! Sadite vrtove i jedite plodove njihove! Uzimajte žene i imajte sinove i kćeri! Uzimajte za svoje sinove žene i dajite svojim kćerima muževe, da oni dobiju sinove i kćeri! Množite se tamo i ne umanjujte se... Jer ovako veli Gospod nad vojskama, Bog Izraelov: „Nemojte da vas zalude vaši proroci, što su medju vama, i vaši vrači! Ne slušajte sanjare svoje, koji sami kažu da sanjaju! Jer vam oni prorokuju laži u moje ime. Ja ih nijesam poslao“... (Jer. 29. 5.—9.)

....

A medju narodom mojim, Gospode, s bolom govorim, ustadoše proroci laži, vračari i sanjari pa odvraćaju narod:

da ne gradi kuća,

da ne sadi vrtova,

da se ne žene i ne udaju,

da djecu ne radjaju...

Gospode, srce me boli...

Gospode, duša moja plače...

Narod se moj, Gospode, nasrkao smrada sa poljana sodomskih i pijan je od njega, pa luduje. Sve radi, kako ga uče proroci laži.

. . . .

Ti reče, Gospode:

„U početku stvorenja stvorio je Bog čovjeka kao muža i ženu. Zato će ostaviti muž oca i mater i prionuti uz ženu svoju i bit će oboje jedno tijelo... A što je Bog svezao, ne smije čovjek rastavljati. (Mk. 10. 6.—9.)

Ženidba se ne smije razriješiti, jer je ona slika izmedju tebe, Isuse, i Crkve tvoje svete. Ko štuje tebe i Crkvu tvoju, taj mora štovati i nerazrješivost ženidbe.

I kao što ćeš ti ostati sa Crkvom svojom do konca svijeta kao njezin čuvar i hranitelj, tako i muževi da ostanu uz žene svoje do smrti jednog ili drugog.

I kao što će Crkva u svim progonstvima ostati vjerna Kristu svome, tako će i kršćanske žene trpjeti za svoje muževe u vjernosti svojoj.

Svrha zajednice izmedju Krista i Crkve jest, da zajedno radjaju duše za život vječni.

A ženidba je slika zajednice izmedju Krista i Crkve. Ulogu, dakle, Krista i Crkve moraju ispunjati i bračni drugovi. I njihova je sveta dužnost, da urednim životom povećaju narod Božji ovdje na zemlji i da umnože broj onih, koji će se klanjati Ocu nebeskomu, da umnože broj onih, koji će baštiniti kraljevstvo nebesko.

Oni, koji se tome protive, saboteri su na poslu božanskom.

Zato i veli sveti apostol Pavao: „Oženjenima zapovijedam, ne ja nego Gospodin, da se žena od muža ne rastavlja. Ako li se i rastavi neka se više ne udaje, ili neka se pomiri sa svojim mužem, i muž neka ne otpušta žene!" (I. Kor. 7. 10.—11.) „Jer je udata žena privezana zakonom za muža, dok on živi, a ako li je umro muž njezin, razriješena je od zakona muževljega. Zato, dok joj je muž živ, zvat će se preljubnica, ako podje za drugoga muža, a ako joj umre muž, prosta je od zakona, da ne bude preljubnica, ako podje za drugoga muža." (Rimlj. 7. 2.—3.)

A vi, muževi, čujte glas Isusov:

„Tko pusti ženu svoju i oženi se drugom, preljubu čini, i tko se oženi puštenicom, isto tako preljubu čini." (Lk. 16. 18.)

I „ne varajte se: ni bludnici, ni idolopoklonici, ni preljubočinci, ni mekoputni ... ne će imati u baštinu kraljevstva Božjega", (I. Kor. 6. 9.) uvjerava apostol Pavao.

„Sve mi je slobodno, ali nije sve na korist; sve mi je slobodno, ali neću da me što zarobi ...

Ali tijelo nije za bludnost, nego za Gospodina, i Gospodin za tijelo ...

Ne znate li, da su tjelesa vaša udi Kristovi? Hoću li dakle uzeti ude Kristove i od njih načiniti ude bludničine? Bože sačuvaj! ...

Ili ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama? ... Proslavite dakle Boga u tijelu svome." (I. Kor. 6. 12.—20.)

SADRŽAJ